

Puds og spartel /

INDVENDIG PUDS

Gipsbaseret puds til indvendige vægge

Generelt anbefales gipspuds på grund af dets gode indeklimamæssige egenskaber, udtørring og håndtering.

Hærder uden svindrevner.

Let at bearbejde.

Overfladestruktur efter ønske

Både maskin- og håndpuds.

Indvendig puds

Pudskompetencer

Gennemprøvet kvalitet

Flere af vores gipspuds-produkter er udviklet igennem et fælles europæisk samarbejde i Knauf-gruppen, hvilket er din garanti for gennemprøvet kvalitet.

På vores hjemmeside knauf.dk, finder du produktdatablade, som beskriver de enkelte gipspudsprodukter i detaljer.

Klimaregulerende

Med Knauf gipspuds opnås det optimale indeklima. Materialets porestruktur virker som en klimaregulator. Ved høj luftfugtighed optager gipspudsen fugtigheden, oplagrer den og afgiver den igen ved lav luftfugtighed.

I et rum på 4 x 6 m (højde 2,5 m) kan gipsens porestruktur optage 230 liter vand i løbet af 24 timer og ved ændringer i temperatur og rumfugtighed hurtigt afgive dette til rummet igen.

Gipspuds føles varm, når man ligger en hånd på overfladen, i modsætning til en cementpudset overflade eller beton. Det skyldes, at gipspuds har en god isoleringsevne i forhold til cementbaserede produkter. Fænomenet kendes fx fra isoleringsmaterialer. Når man lægger hånden på en kold styroporisolering føles overfladen varm pga. materialets gode isolation. Årsagen er, at varmen fra hånden ikke transmitteres ind i isoleringsmaterialet, men "forbliver" i hånden, i modsætning til den situation, hvor man lægger hånden på en kold stålplade. Her føles stålet koldt, fordi varmen fra hånden transmitteres ind i stålet på grund af materialets dårlige isoleringsevne.

Hurtig udtørring

Knauf gipspuds har en hurtig udtørring sammenlignet med de cementbaserede produkter. Normalt vil gipspudsen være færdigudtørret efter 10 - 14 døgn afhængig af temperatur, luftfugtighed og ventilation.

Sømfast

Søm til billedrammer og lignende kan fæstes i gipspuds og udtages igen, uden at der opstår afskalninger. Huller lukkes nemt og hurtigt med gipsspartelmasse.

Gipspuds

Gipspuds klæber godt til underlaget og kan anvendes på gipsplader, murværk, letbeton, kalksandsten, beton, blandingsmurværk eller porøse byggematerialer. Velegnet som underlag for fliser, tapet, maling etc. Kan også anvendes i vådrum. Se de næste sider mht. overfladebehandling og underlag.

Hånd- og maskinpuds

Knauf pudsprodukter kan påføres med pudsmaskine (f.eks PFT) eller manuelt. Pudsmaskinen er ikke større, end den let lader sig transportere rundt i bygningen.

Brand

Alle Knauf pudsprodukter er klassificerede som ubrandbare, materialeklasse A1. Den kemiske formel for gips ($\text{CaSO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$) taler for sig selv. Der er lagret 2 bundne vandmolekyler i krystalopbygningen. Ved en eventuel brand bliver disse til vanddamp og virker som et brandhæmmende dampslør.

Overflader

Med Knauf pudsprodukter kan der vælges præcis den overfladestruktur man ønsker. Lige fra den vandglittede gipspuds, der fremtræder som en blankpoleret overflade, til den strukturerede dekorationspuds.

Anvendelse af gipspuds

Ill.	Underlag	Kontrol af underlag	Forbehandling/forarbejde	Gipspuds som kan anvendes	Behandling før overflade finish
P1	Gipsplader på forskalling af træ eller stålprofiler	Dårligt underlag. Pladerne behandles som når pladerne skal males. Dvs. med papirstrimmel og spartelmasse.	Behandl hele overfladen med Knauf Betokontakt	Knauf MP 75 L	Fliser: Gipspudsen skal kun afrettes med kardæske. NB: Pudsoverfladen må ikke filtses eller glittes. Dekorationspuds, tapet og maling: Gipspudsen afsluttes med profilkardæske og filtses eller glittes og grundes jf. anvisninger fra leverandør af overflademateriale for sugende underlag.
-	K/C puds	Stærkt sugende underlag. Sugeevnen testes på et afgrænset område med vand, som påføres med en kost. Testområdet skal vende tilbage til den oprindelige farve på mindre end 3 min.	Behandl hele overfladen med Knauf Primer	Knauf Rotband	
-	Gipspuds				
P2	Porebeton	Sugende underlag. Sugeevnen testes på et afgrænset område med vand, som påføres med en kost. Testområdet skal vende tilbage til den oprindelige farve på mellem 3 - 5 min.	Ingen behandling	Knauf Goldband	
P3	Teglsten				
P4	Rå beton	Svagt sugende underlag. Sugeevnen testes på et afgrænset område med vand, som påføres med en kost. Testområdet skal vende tilbage til den oprindelige farve efter mere end 5 min.	Behandl hele overfladen med Knauf Betokontakt		
-	Kalksandsten				
-	Glat beton	Formolie og malingrester skal fjernes	Behandl hele overfladen med Knauf Betokontakt		
-	Leca	Er ujævnhederne større end 50 mm	Foretag udjævning inden pudsning		
-	Træbeton				
P5	Blandet murværk	Består underlaget af blandet materiale	Armér overfladen med Knauf armeringsnet		
P6	Træ- eller stål Stolper i murværk				
-	Forskalling og træbeklædning	Knauf Stucanet, som skal fastgøres for hver max. 450 mm ved vægge og lofter.	Download montageanvisning på Knauf Stucanet på knauf.dk		
-	Bindingsværk				

Se også produktdatablade på knauf.dk. Vi gør opmærksom på, at skema og illustrationer kun er vejledende.

+ Efter tørretid (mellem 7 - 14 døgn) færdigbehandles pudsoverfladen med den endelige overflade, som kan være tapet, filt, fliser eller maling. På knauf.dk kan downloades brugsanvisning på Knauf Stucanet.

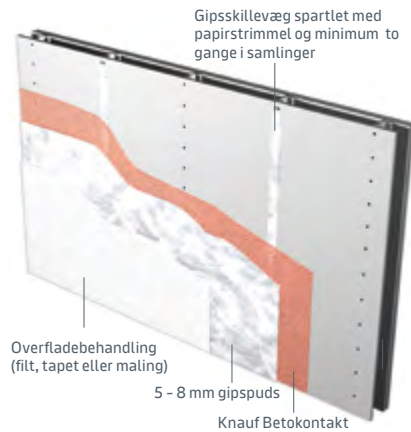
! Husk! Hvis der skal opsættes fliser, må pudsen ikke filtses og glittes.

Underlag - arbejds gange

VIGTIGT! Inden opstart renses muren grundigt og gøres klar til pudsning.

P1: Gipsplader på træ- eller stålprofiler spartlet og behandlet med Knauf Betokontakt og gipspuds

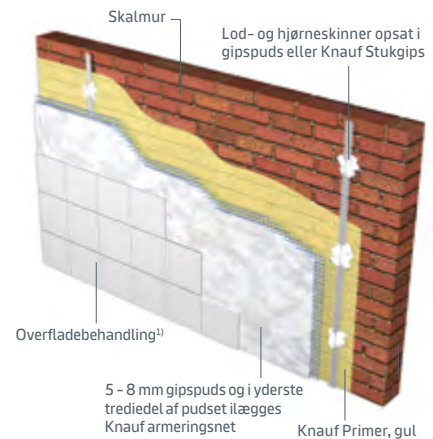
Sørg for at gipsvæggen er spartlet med minimum to lag spartelmasse. I første lag spartelmasse ilægges papirstrimmel. Gipspladevæggen grundes med Knauf Betokontakt. Grunderen er brugsklar og skal ikke fortyndes. Før brug, og med jævne mellemrum, skal grunderen omrøres, så kvartssandet ikke bundfældes. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) pudses væggen med minimum 5 - 8 mm gipspuds afhængig af produkt.

P2: Porebeton behandlet med Knauf Primer, lodskinner, Knauf armeringsnet og gipspuds

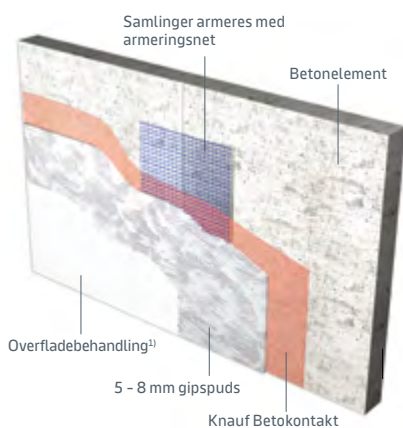
Der primes med Knauf Primer, som fortyndes i forhold til underlagets sugsevne. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) opsættes lod- og hjørneskinner i klatter af gipspuds. Væggen pudses med minimum 5 - 8 mm gipspuds afhængig af produkt. I den yderste trediedel af pudset ilægges Knauf armeringsnet. Armeringsnet anvendes hvis murens tilstand kræver armering. Lodskinner er blivende eller kan fjernes og væggen udspartles hvis det ønskes.

P3: Skalmur behandlet med Knauf primer, lodskinner, Knauf armeringsnet og gipspuds

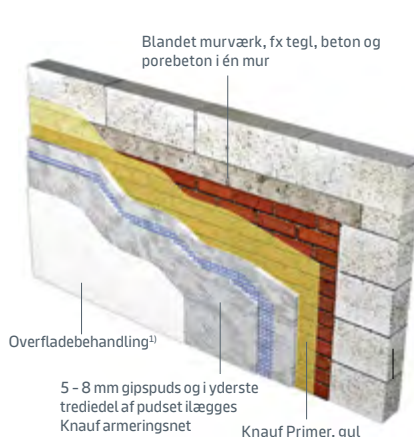
Der primes med Knauf Primer, som fortyndes i forhold til underlagets sugsevne. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) opsættes lod- og hjørneskinner i klatter af gipspuds. Væggen pudses med minimum 5 - 8 mm gipspuds afhængig af produkt. I den yderste trediedel af pudset ilægges Knauf armeringsnet. Armeringsnet anvendes hvis murens tilstand kræver armering. Lodskinner er blivende eller kan fjernes og væggen udspartles hvis det ønskes.

P4: Rå beton behandlet med Knauf Betokontakt, Knauf armeringsnet i samlinger og gipspuds

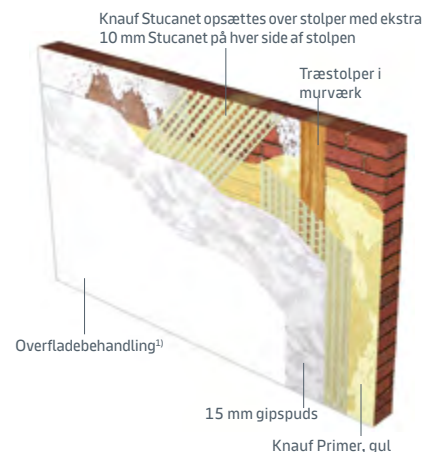
Betonvæggen grundes med Knauf Betokontakt. Grunderen er brugsklar og skal ikke fortyndes. Før brug, og med jævne mellemrum, skal grunderen omrøres, så kvartssandet ikke bundfældes. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) pudses væggen med minimum 5 - 8 mm gipspuds afhængig af produkt. Samlinger mellem betonelementer armeres med Knauf armeringsnet.

P5: Blandet murværk behandlet med Knauf Primer, Knauf armeringsnet og gipspuds

Der primes med Knauf Primer, som fortyndes i forhold til underlagets sugsevne. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) pudses væggen med minimum 5 - 8 mm gipspuds afhængig af produkt. I den yderste trediedel af pudset ilægges Knauf armeringsnet.

P6: Træ- eller stålstolper i murværk behandlet med Knauf Primer, Knauf Stucanet og gipspuds

Der primes med Knauf Primer på alle områder, hvor rå murværk er synlig. Primer fortyndes i forhold til underlagets sugsevne. Efter tørretid (ca. 24 timer afhængig af luftfugtighed og temperatur) opsættes Knauf Stucanet henover træ- eller stålstolper med min. 3 masker (100 mm) på hver side af stolpe. Stucanet fastgøres til murværket med søm eller skruer. Væggen pudses med minimum 15 mm gipspuds.

¹⁾ fliser, filt, tapet eller maling

Klargøring af underlag

KOM RIGTIGT FRA START

Kontrollér underlag

Kontrollér, at underlaget er tørt, rent samt bæredygtigt og fri for løse dele og skillemidler (formolie o. l.).

Børst væggen ned og vask væggen med rent vand. På sugende underlag primes med enten Knauf Primer eller Knauf Betokontakt jf. skema og beskrivelser side 394 - 395. Grunder må ikke anvendes ved underlags- og lufttemperaturer under +5° C.

Ved træbaserede underlag er det nødvendigt at anvende Stucanet som puds-bærer.

Forbehandling

Stærkt sugende underlag skal forbehandles med Knauf Primer. Glatte, ikke sugende underlag skal forbehandles med Knauf Betokontakt. Se vores vejledninger på side 394 - 395 mht. hvilken primer vi anbefaler til hvilke underlag. Betokontakt er brugsklar og skal ikke fortyndes. Før brug, og med jævne mellemrum, skal grunderen omrøres, så kvartssandet ikke bundfældes.

Knauf Primer skal fortyndes med vand inden brug i forhold til underlagets sugsevne.

Begge primere påføres ensartet med pensel, lammeskindsrulle eller sprøjteanlæg. Se også datablade på knauf.dk.

Blanding af gipspuds

Hæld altid først vand i blandingskaret og bland med en elpisker eller røremaskine. Der kan downloades produktdatablade på knauf.dk for yderligere information.

! Husk! Hvis der skal opsættes fliser, må pudsens ikke filses og glittes.

Knauf Primer (gul)

Til grunding af sugende underlag, som kræver forbehandling før normal forarbejdning med gipspuds. Skal fortyndes med vand. Gullig dispersionsemulsion med høj alkaliebestandighed.

Knauf Betokontakt (lyserød)

Til grunding af glatte, ikke-sugende underlag inden pudsning med gipspuds. Brugsklar. Kunststofdispersion blandet med kvartssand og med høj modstandsdygtighed mod alkalisk påvirkning.

Knauf armeringsnet

Til armering af gipspuds ved blandingmurværk, el-installationer, revner og lignende. Specielt glasfibernet til fuldarmring/indstrykning i armeringsmørtel. Rulle: 1100 mm x 50 m

Knauf Stucanet Type S

Armeringsnet af metal med indvævet karton. Kan opsættes på spredt forskalling. Kan formes og bukkes. Mål: 700 x 2400 mm = 1,68 m²/plade. Kan anvendes til armering ved blandet murværk, træplader eller andet. Anbefales ligeledes til at skabe spændende detaljer som buer og nicher.

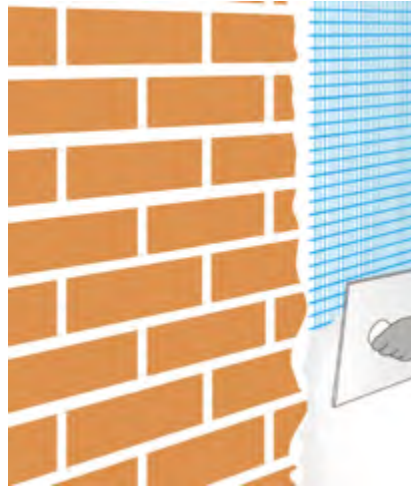
Reparation af eksisterende puds

KOM RIGTIGT FRA START

Fuldarmering af murværk

Armeringsnettet stryges ned i den våde mørtel, og skal ligge i den yderste tredjedel med et overlap på min. 100 mm. (Den blå kant anvendes som overlap markering). Nettet skal være fuldstændigt dækket med mørtel.

Lysninger fuldarmes med armeringstrimler, hjørnejern med net monteres i lod og flugt. Hjørner i lysninger armeres diagonalt med 300x500mm strimler som stryges ned i den våde mørtel.

Knauf Rotband håndgipspuds

Færdigblandet tørgipsmørtel. Til indvendige vægge og lofter. Smidig håndgipspuds med særdeles god klæbeevne. Kan også anvendes til opløbning af gipsplader. Lagtykkelse: 5 - 50 mm. Forbrug: ca. 0,80 kg/mm/m²

Reparation af puds

Ved reparation af eksisterende puds banes det løse puds ned. Eksisterende puds, som sidder godt fast, kan blive siddende.

For at få den bedste vedhæftning til underlaget, mellem nyt og gammelt puds, primes med Knauf Primer.

Knauf Goldband håndgipspuds

Færdigblandet tørgipsmørtel. Til indvendige vægge og lofter. Håndgipspuds med god vedhæftning. Lagtykkelse: 8 - 50 mm. Forbrug: ca. 0,85 kg/mm/m²

Puds nedefra og op

Tag udgangspunkt i den eksisterende puds og udlign evt. huller i vægoverfladen med puds. Puds nedefra og op og anvend en bred spartel for at skabe det bedste resultat.

Ved større revner, huller eller blandingsmurværk eller hvor forskellige underlagsmaterialer mødes, skal væggen fuldarmes med Knauf armeringsnet eller Knauf Stucanet.

Download også produktdatablade på knauf.dk.

Knauf MP 75 L Maskingypsum

Færdigblandet maskingypsum med stor volumen. Dampdiffusionsåben, hvorfor den også kan anvendes i boligens badeværelse, dog med MK-godkendt vådrumsmembran. Lagtykkelse: 8 - 50 mm. Forbrug: ca. 0,80 kg/mm/m²

Hjørner og vægge i lod

HJØRNER OG VÆGGE I LOD

Stærke og lige hjørner

Der opsættes hjørnejern i alle false og i udadgående hjørner. Hjørnejernene klæbes fast med gipspuds med ca. 30 cm mellemrum. Tryk hjørnejernet fast, så gipspudsen presses ud gennem skinningen. Kontrollér med vaterpas, at både hjørnejern og lodskinner sidder i lod og vatter.

Lodskinner

Lodskinner opsættes på samme måde som hjørneskinner. Efter montage af hjørnejern og lodskinner kontrolleres det, at de sidder i lige linie i forhold til hinanden. Afstanden mellem lodskinner skal være lidt mindre end kardæsken.

Ved pudsning af store vægoverflader – fordel ekstra puds ved hjælp af et stort pudsebræt. Arbejd nedefra og op. Skrab umiddelbart herefter den overskydende stadig våde puds væk med kardæsken. Pudstykkelser bør være minimum 8 – 10 mm, men helt op til 50 mm. Lodskinner er blivende eller kan fjernes og væggen udspartles hvis det ønskes.

Hvis puds skal påføres i to lag skal det første lag, mens det stadig er blødt, gøres ru i overfladen fx med pudsekam. Næste lag må først påføres efter et døgn.

Efter 30 min. filtses og glittes overfladen. Gipspuds må ikke filtses eller glittes, hvis den skal danne underlag for fliser.

Filtsning og glitning

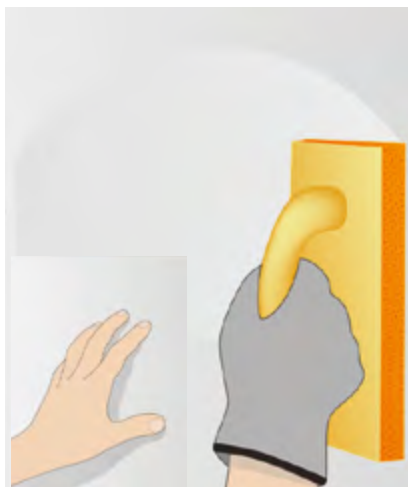
FINISH OG AFSLUTNING

Tjek overfladen

Når pudsen ikke klæber mere - efter ca. 30 min. - kan du gå videre med endelig overfladebehandling.

Filtsning

Herefter filtses overfladen med filtsebræt. Der anvendes en grov skumgummifilts.

Glitning

Efter filtsningen glittes overflades vha. glittebræt, som køres i cirkler af halvmåner oppefra og ned.

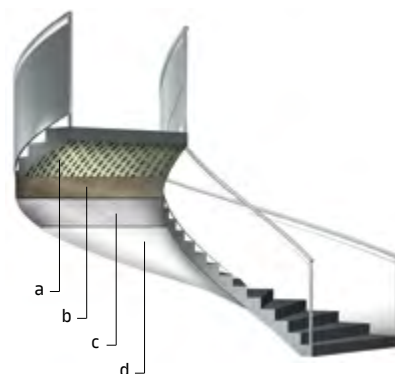
For at få en vandglittet overflade sprayes der vand på den let hærdede overflade og herefter glittes overfladen igen.

BRANDSIKRING AF TRAPPE

Ældre trætrapper, med eller uden krumme trappeløb, brandsikres nemt med Stucanet. Inden pudsearbejdet påbegyndes, skal det sikres, at armeringsnettet er korrekt monteret og fastgjort som beskrevet i brugsanvisning for Stucanet. Min. pudstykkelse er 15 mm. På lofter og fjedrende underlag anbefales at udføre udkast i ca. 2/3 af lagtykkelsen. Pudsen rives op. Når første lag er tørt, påføres den sidste 1/3, som færdiggøres med den ønskede overfladestruktur.

Knauf Stucanet og gipspuds på underside af trappe.

Efter tørretid (mellem 7 - 14 døgn) færdigbehandles pudsoverfladen med den endelige overflade, som almindeligvis er maling. Denne konstruktion er også meget velegnet til buer, nicher, hvælvinger etc.

- a: Underside af trappe påmonteret med Knauf Stucanet
- b: Udkast i form af gipspuds, som rives op i overfladen, påføres
- c: Dagen efter påføres sidste lag gipspuds
- d: Overfladebehandling (maling)